

UMCS

COMENIUS
UNIVERSITY
BRATISLAVA

Prognóza transpozície smernice Európskeho parlamentu a Rady EÚ o zlepšení pracovných podmienok prostredníctvom online platforiem do vnútroštátnych právnych predpisov v Poľsku a na Slovensku – vplyv na prácu vodičov a kuriérov z Ukrajiny pracujúcich prostredníctvom aplikácií

NARODOWA AGENCJA
WYMIANY AKADEMICKIEJ

Projekt financovaný z intervenčných grantov Poľskej národnej agentúry pre akademické výmeny (č. BPN/GIN/2023/1/00010/DEC/01).

Policy Brief

Authori: Marta Kahancová. Adam Šumichrast

Hlavné charakteristiky a výzvy sektora platformovej práce na Slovensku

• sektor platformovej práce sa za posledných 10 rokov dynamicky rozvíjal a pandémia COVID-19 tento trend len urýchlila• v sektore pôsobí vysoký počet migrantov, najmä vodičov a kuriérov z Ukrajiny, keď mnohí prišli najmä po vypuknutí vojny na Ukrajine v roku 2022 a začali pracovať v tomto sektore, pretože na ňu nebola potrebná špeciálna kvalifikácia či dôkladná znalosť miestneho jazyka• práca na platformách je charakteristická flexibilným pracovným časom, čo uľahčuje vstup a výstup z pracovného trhu• jedná sa o neregulovaný sektor	• pracovníci na platformách sú rôznorodí – pre niektorých ide o hlavný zdroj obživy, pre iných zase o príležitostnú prácu• nepochybne existuje priestor na zlepšenie pracovných podmienok a právnej ochrany pre pracovníkov na platformách, vrátane migrantov, za účelom zabezpečenia lepšej sociálnej ochrany a pracovnej stability

Smernica Európskeho parlamentu a Rady o zlepšení pracovných podmienok v platformovej práci

• smernica by mohla zaručiť pracovníkom na platformách pracovný pomer, ktorý zodpovedá ich skutočne vykonávanej práci, čím sa zabezpečuje ich právna ochrana a stabilita• implementácia právnej domnienky zamestnania, ktorú prináša smernica a ktorá pracovníkov platformami považuje za zamestnancov, ak povaha ich spolupráce s platformou spĺňa určité kritériá; dôkazné bremeno preukázania, že pracovnoprávny vzťah neexistuje, bude na platforme• smernica zavádza požiadavku na spravodlivé a transparentné algoritmy pri riadení práce na platformách, čo znamená, že pracovníci budú informovaní o automatizovaných systémoch používaných na organizáciu a monitorovanie ich práce• ďalej smernica prináša zákaz spracúvania určitých osobných údajov prostredníctvom automatizovaných systémov, ktoré sa týkajú emocionálneho alebo duševného stavu pracovníka a obsahu jeho súkromných rozhovorov	• smernica potenciálne prinesie lepší prístup k sociálnej ochrane v prípade pracovných úrazov, nezamestnanosti, choroby či staroby• v neposlednom rade zavádza možnosti prísnejšej regulácie platformami, vrátane zdaňovania a právnych opatrení na zabezpečenie ľudskej kontroly nad používaním algoritmov

UMCS

COMENIUS
UNIVERSITY
BRATISLAVA

Zahrňte vyhlásenie o hlavných výzvach pri činnosti platforiem na Slovensku

Kľúčové zistenia o plánovanej transpozícii smernice do vnútroštátneho práva na Slovensku. Vplyv na prácu vodičov a kuriérov z Ukrajiny pracujúcich prostredníctvom platform

- implementácia smernice by mala poskytnúť lepšiu právnu ochranu ukrajinským pracovníkom, a zároveň rovnoprávnosť, čo zvýši ich bezpečnosť a stabilitu v pracovných vzťahoch
- ukrajinskí pracovníci by mohli profitovať zo zlepšených pracovných podmienok, ktoré smernica zavádza, ako sú jasnejšie pracovné zmluvy a zlepšenie či zavedenie sociálnych výhod
- väčšia právna ochrana pred zneužitím zo strany platformy, ako je napríklad neoprávnené zablokovanie účtu (t. j. bez riadneho vyšetrenia), čo je problém (často málo transparentný), s ktorým sa pracovníci stretávajú
- implementácia nových právnych predpisov môže viesť k zvýšenej byrokracii, ktorá môže spomaliť proces zamestnávania a prístupu k pracovným miestam pre ukrajinských pracovníkov
- digitálne platformy budú musieť investovať do adaptácie na nové regulácie, čo môže zvýšiť ich prevádzkové náklady a potenciálne znížiť dostupnosť pracovných príležitostí pre ukrajinských pracovníkov.
- ak by transpozícia nebola vykonaná správne, môže to viesť k diskriminačným praktikám voči migrantov z Ukrajiny, čo môže zhoršiť ich pracovné podmienky a znížiť ich pracovné príležitosti
- prípadné právne a regulačné neistoty počas implementácie smernice môžu viesť k neistote medzi pracovníkmi voči platformám, čo môže negatívne ovplyvniť stabilitu daného segmentu trhu práce
- zníženie atraktívnosti práce pre platformy zavedením pevného pracovného času (obmedzenie súčasnej možnosti výberu, kedy a ako dlho bude zamestnanec vykonávať prácu), vyššie daňové odvody zo zárobku (zníženie príjmov kuriérov a vodičov v porovnaní s ich súčasnými podmienkami)
- oneskorené prijatie prvej výplaty (oproti súčasnému častejšiemu vyplácaniu mzdy) v riadnom pracovnom pomere, čo môže pre migrantov (nielen) predstavovať závažný problém

Dôsledky na verejné politiky

UMCS

COMENIUS
UNIVERSITY
BRATISLAVA

- bude nutné zvýšenie kapacít inšpektorátov práce na monitorovanie a kontrolu dodržiavania pracovných predpisov v platformovej práci
- zlepšené podmienky pre organizovanie a kolektívne vyjednávanie môžu umožniť ukrajinským pracovníkom lepšie sa chrániť a získať lepšie pracovné podmienky prostredníctvom odborových zväzov
- zavedenie smernice do vnútroštátneho práva predstavuje veľkú výzvu pre harmonizáciu existujúcich národných a európskych právnych noriem, čo môže viesť k právnym nejasnostiam a potrebám novelizácie viacerých zákonov
- možné zvýšenie nákladov na zamestnávanie zo strany platforiem môže viesť k zvýšeniu cien služieb pre spotrebiteľov, resp. klientov platforiem
- Zvýšené náklady na zamestnancov a prísnejšie kritériá zamestnávania môžu znížiť atraktivitu práce pre platformy a spôsobiť odliv pracovníkov do iných sektorov

- zvýšené náklady na zamestnancov a prísnejšie kritériá zamestnávania môžu znížiť atraktivitu sektoru platforiem a spôsobiť odliv pracovníkov do iných segmentov trhu práce

Projektové informácie

Project outputs include..... All project outputs are available at

Funded by the Polish National Agency for Academic Exchange.

Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the Agency.

The granting authority cannot be held responsible for them.

References